

**2022 M. PAKARTOTINĖS SESIJOS UŽSIENIO KALBOS (ANGLŲ)
VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO
KLAUSYMO, SKAITYMO IR RAŠYMO DALIES
KANDIDATŲ DARBŲ VERTINIMO INSTRUKCIJA**

I. LISTENING PAPER (25 points)

Part 1 (total 10 points, 1 point per item)

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
C	B	C	B	C	B	C	A	C	A

Part 2 (total 4 points, 1 point per item)

11	12	13	14
A	C	C	C

Part 3 (total 5 points, 1 point per item)

15	16	17	18	19
G	F	E	C	D

Part 4 (total 6 points, 1 point per item)

Priimtini tik pateiktosios rašybos atsakymai. Taip pat priimami atsakymai, jeigu žodis parašytas iš didžiosios raidės ir jeigu visas žodis parašytas didžiosiomis raidėmis, pvz., *pictorial* / *Pictorial* / *PICTORIAL*

20. pictorial

21. string

22. nonsensical / *nonsencical*

23. comprehend / *comprihend*

24. inadequate

25. debasing / *debacing*

II. READING PAPER (25 points)

Part 1 (total 4 points, 1 point per item)

26	27	28	29
D	E	F	B

Part 2 (total 6 points, 1 point per item)

30. reduce

31. preserve

32. consume

33. compostable

34. plant

35. waste

Part 3 (total 7 points, 1 point per item)

36	37	38	39	40	41	42
D	C	I	B	H	F	G

Part 4 (total 8 points, 1 point per item)

43. interest

44. tracks

45. economical

46. minority

47. insecurity

48. matters

49. lend

50. budget

III. WRITING PAPER (25 points)**Part 1 (10 points). Semi-formal email (at least 80 words)**

Your school is organising a charity auction. The students from your school have created handmade items to be sold for the highest price. The money will go to charity.

Write an email to Ms Jenny Ross, a journalist you met last year, to ask her to publicise the event in your region.

In your email:

- say where and when the auction is;
- say what type of charity you are supporting and why; and
- describe two handmade items for sale at the auction.

Sign your email as Alex Brown.

Pusiau oficialaus laiško vertinimo skalė (10 taškų)

Kriterijai	Taškai	Aptartys
Turinys	4	- Tinkamai realizuotos visos užduotyje nurodytos komunikacinės intencijos. - Laisvai ir išsamiai perteikiama informacija, pasakojama ar apibūdinama. - Mintys rišlios (koherentiškos).
	3	- Realizuotos visos užduotyje nurodytos komunikacinės intencijos, tačiau ne visos tinkamai. - Informacija dažniausiai perteikiama tiesmukai ir paprastai. - Mintys gana rišlios.
	2	- Realizuotos ne visos užduotyje nurodytos komunikacinės intencijos. - Informacija perteikiama gana apibendrintai, dažnai nepakanka detalių, todėl ją galima įvairiai interpretuoti. - Kai kurios mintys nerišlios.
	1	- Komunikacinės intencijos realizuotos tik iš dalies. Yra esminių nukrypimų nuo temos. - Yra paminėtų, bet neišplėtotų intencijų. - Mintis gali būti sunku suprasti dėl nepakankamo rišlumo.
	0	- Užduoties tikslas nepasiektas. - Komunikacinės intencijos iš esmės nerealizuotos. - Minčių raiška netiksli ar nepakankama, mintys nerišlios.
Teksto struktūra. Forma	3	- Turinys išdėstytas nuosekliai ir logiškai. - Teksto siejimo žodžiais pavieniai elementai veiksmingai jungiami į rišlią minčių seką. - Laiškas tinkamai suskirstytas į pastraipas, įformintas ir pasirašytas.
	2	- Beveik visas turinys išdėstytas nuosekliai ir logiškai. - Teksto siejimo žodžiais pavieniai elementai jungiami į grandininę seką. - Kai kur skirstymas į pastraipas netinkamas. Yra įforminimo trūkumų
	1	- Turinys išdėstytas nenuosekliai. - Teksto siejimo žodžių vartojama per daug arba per mažai, gali būti klystama (teksto siejimo žodžiai vartojami netinkamai). - Skirstymas į pastraipas netinkamas, pasitaiko įforminimo trūkumų
	0	- Turinys išdėstytas nenuosekliai. - Teksto siejimo žodžiai vartojami mechaniškai, dažnai netinkamai ir (arba) išvis nevartojami. - Teksto struktūra ir įforminimas netinkami.

Leksinių ir gramatinių formų bei struktūrų įvairovė ir taisyklingumas, rašyba ir skyryba. Registras	3	- Žodynas pakankamas, pakankamai tiksliai perteikta informacija. - Vartojamos tiek paprastos, tiek sudėtingesnės leksinės ir gramatinės struktūros. - Pasitaiko klaidų, ypač vartojant sudėtingesnes struktūras, bet visuomet aišku, kas norėta pasakyti. - Nuosekliai laikomasi užduotį atitinkančio registro.
	2	- Žodyno pakanka užduotyje nurodytiems dalykams perteikti bendrais bruožais, tačiau jo kartais trūksta detalėms apibūdinti. - Vyrauja paprastos leksinės ir gramatinės struktūros, bet pasitaiko ir viena kita sudėtingesnė struktūra ar retesnis žodis. - Pasitaiko klaidų vartojant tiek sudėtingesnes, tiek paprastesnes struktūras, bet visuomet aišku, kas norėta pasakyti. - Bandoma laikytis užduotį atitinkančio registro.
	1	- Žodynas ribotas, jo pakanka tik kai kuriems dalykams perteikti, bet pritrūksta detalėms. - Vartojamos tik paprastos leksinės ir gramatinės struktūros. - Daroma daug įvairių klaidų, bet iš esmės mintis suprasti galima. - Registro nepaisoma.
	0	- Žodyną sudaro pavieniai pagrindiniai žodžiai ir frazės, jų nepakanka užduočiai atlikti. - Vartojamos tik paprastos struktūros ir bendros frazės, jos dažnai kartojasi. - Daroma daug klaidų, dėl kurių mintys beveik nesuprantamos. - Registro nepaisoma.
Iš viso taškų	10	

Turinys: Visa užduoties atliktis vertinama 0 taškų, jei teksto turinys neatitinka nurodytos temos / situacijos.

Apimtis: Jeigu laiško teksto apimtis mažesnė negu 80 žodžių, t. y.:

79–75 ž. – taškai nenuimami;

74–57 ž. – atimamas 1 taškas (iš bendros taškų sumos);

56–40 ž. – atimami 2 taškai;

< 40 ž. – užduotis vertinama 0.

Part 2 (15 points). Essay (at least 180 words)

You are representing your school in an essay competition. Write an essay on the following topic:

Poor discipline* is an ever-increasing problem in schools

In your essay, provide at least two reasons why students misbehave in schools, and discuss at least two effects on the school community.

**the quality of being able to behave and work in a controlled way which involves obeying particular rules or standards*

Rašinio / esė vertinimo skalė (15 taškų)

Kriterijai	Taškai	Aptartys
Turinys	6	- Visas turinys atitinka temą. Į temą atsakoma išsamiai. - Mintys formuluojamos aiškiai, pakanka detalių. Pagrindinės mintys išplečiamos ir grindžiamos tinkamomis detalėmis bei pavyzdžiais.
	5	<i>Atliktis atitinka dalį 6 taškų aptarčių ir dalį 4 taškų aptarčių.</i>
	4	- Turinys atitinka temą. Į temą atsakoma gana išsamiai. - Mintys beveik visada formuluojamos aiškiai. Pagrindinės mintys dažniausiai išplečiamos ir grindžiamos detalėmis bei pavyzdžiais. Kai kurios detalės ar pavyzdžiai gali būti netinkami.
	3	<i>Atliktis atitinka dalį 4 taškų aptarčių ir dalį 2 taškų aptarčių.</i>
	2	- Didesnė dalis turinio atitinka temą, gali pasitaikyti nukrypimų nuo temos. - Mintys formuluojamos apibendrintai, kartais netiksliai, tačiau jos iš esmės yra suprantamos. Pasitaiko minties trūkų. Pagrindinės mintys gali būti painiojamos su jas pagrindžiančiomis detalėmis ar pavyzdžiais.
	1	- Mažesnė dalis turinio atitinka temą, esama ryškių nukrypimų nuo temos. - Mintys gali būti nerišlios. Detalės ir pavyzdžiai dažnai netinkami arba jų akivaizdžiai stokoja.
	0	- Visas turinys neatitinka temos arba mintys formuluojamos nesuprantamai, jos padrikos. - Detalės ir pavyzdžiai netinkami ar jų nėra.
Teksto struktūra	4	- Turinys dėstomas logiškai ir nuosekliai. Visuomet išryškinamos svarbiausios mintys ir jas pagrindžiančios detalės. - Veiksmingai vartojami įvairūs teksto siejimo žodžiai ir aiškiai parodomos minčių sąsajos. - Tekstas tinkamai suskirstytas į pastraipas.
	3	- Turinys beveik visada dėstomas logiškai ir nuosekliai. Beveik visuomet išryškinamos svarbiausios mintys ir jas pagrindžiančios detalės. - Vartojama teksto siejimo žodžių, parodomos minčių sąsajos, bet ne visada veiksmingai. - Tekstas tinkamai suskirstytas į pastraipas.
	2	- Turinio loginė seka dažnai nenuosekli. Svarbiausios mintys ne visada tinkamai išryškinamos. - Pavieniai elementai dažniausiai jungiami į grandininę minčių seką, gali pasitaikyti ir nesusietų minčių. - Skirstymas į pastraipas ne visada tinkamas.
	1	- Turinys dėstomas gana padrikai, sunku įžvelgti loginę seką ir pagrindinių minčių dėstymo nuoseklumą. - Teksto siejimo žodžių vartojama per daug, per mažai arba jie vartojami iš esmės klaidingai. - Skirstymas į pastraipas netinkamas arba tekstas nesuskirstytas į pastraipas.
	0	- Loginė teksto seka netinkama. - Teksto siejimo priemonės vartojamos netinkamai. - Tekstas į pastraipas nesuskirstytas arba tai daroma netinkamai.

Leksinių ir gramatinių formų bei struktūrų įvairovė ir taisyklingumas, rašyba ir skyryba. Registras	5	- Bendrasis ir teminis žodynas platus, kalbinė raiška įvairi. Laisvai perfrazuojama siekiant išvengti kartojimosi. - Dažnai vartojami retesni žodžiai ir sudėtingesnės leksinės ir gramatinės struktūros. - Tinkamai vartojamas neutralus (arba pusiau oficialus) registras. - Pasitaiko atlikties klaidų (<i>kuomet taisyklė taikoma nenuosekliai</i>) ir riktų (<i>atsitiktinių klaidų</i>) vartojant sudėtingesnes gramatines struktūras, tačiau visada aišku, kas norėta pasakyti. Rašyba ir skyryba gana taisyklingos, pavienės klaidos netrukdo suprasti minties.
	4	- Bendrasis ir teminis žodynas gana platus. Kartais bandoma perfrazuoti siekiant išvengti pasikartojimo, bet gali pasitaikyti klaidų. - Vartojami retesni žodžiai ir sudėtingesnės leksinės ir gramatinės struktūros. - Tinkamai vartojamas neutralus (arba pusiau oficialus) registras. - Pasitaiko atlikties klaidų ir riktų, dažniausiai vartojant sudėtingesnes struktūras, tačiau visada aišku, kas norėta pasakyti. Rašyba ir skyryba gana taisyklingos, pavienės klaidos netrukdo suprasti minties.
	3	- Bendrasis ir teminis žodynas pakankamai platus, tačiau dėl žodyno spragų ne visuomet tiksliai išreiškiama mintis ar apibūdinama detalė. - Vyrauja kasdienė leksika, pasitaiko vienas kitas retesnis žodis ar sudėtingesnė leksinė ir gramatinė struktūra. - Pasitaiko nedidelių formulavimo klaidų, tačiau jos iš esmės nepažeidžia neutralaus (ar pusiau oficialaus) registro vientisumo. - Daroma ne tik atlikties, bet ir kompetencijos (<i>nežino taisyklės</i>) klaidų, ypač vartojant sudėtingesnes struktūras. Vartojant paprastas struktūras pasitaiko riktų. Daroma gana daug rašybos ir (ar) skyrybos klaidų. Klaidos netrukdo suprasti, kas norėta pasakyti.
	2	- Žodyno pakanka, kad pavyktų paaiškinti svarbiausius dalykus. Dėl žodyno spragų gali nepavykti tiksliai išreikšti vienos kitos minties ar apibūdinti detalių. - Iš esmės apsiribojama dažniausia kasdiene leksika, vyrauja paprastos leksinės ir gramatinės struktūros, gali pasitaikyti vienas kitas retesnis žodis ar sudėtingesnė leksinė ir gramatinė struktūra. - Ne visada laikomasi neutralaus (ar pusiau oficialaus) registro, pasitaiko kelių skirtingų registrų žodžių. - Daroma atlikties ir kompetencijos klaidų vartojant tiek sudėtingas (jei jų yra), tiek paprastas struktūras. Daroma daug rašybos ir (ar) skyrybos klaidų. Dėl klaidų kartais gali būti sunku suprasti mintį.
	1	- Žodynas ribotas. Jo pakanka kai kurioms pagrindinėms asmeninėms mintims reikšti, tačiau dėl akivaizdžių žodyno spragų gali nepavykti apibūdinti detalių ir išreikšti kai kurių minčių. - Vyrauja paprastas kasdienis žodynas, bendros frazės bei paprastos leksinės ir gramatinės struktūros. - Registro raiška nenuosekli arba nepakankama. Dažnai vartojami registro požiūriu atsitiktiniai žodžiai. - Daroma daug atlikties ir kompetencijos klaidų vartojant paprastas leksines ir gramatines struktūras, taip pat daug rašybos ir (ar) skyrybos klaidų. Klaidos nuolat trukdo suprasti, kas norėta pasakyti.
	0	- Žodynas labai ribotas arba nepakankamas, norint įvertinti tekstą pagal šį kriterijų. - Žodyną sudaro paprasti dažniausi pavieniai žodžiai ir frazės. - Painiojama skirtingų registrų leksika, neatsižvelgiama į žodžių stilistinius ypatumus arba registras yra netinkamas. - Dėl labai dažnų atlikties ir kompetencijos klaidų sunku suprasti, kas norėta pasakyti.
Iš viso taškų	15	

Turinys: Visa užduoties atliktis vertinama 0 taškų, jei teksto turinys neatitinka nurodytos temos / situacijos.

Apimtis: Jeigu rašinio teksto apimtis mažesnė negu 180 žodžių, t. y.:

- 179–171 ž. – taškai nenuimami;
- 170–144 ž. – atimamas 1 taškas (iš bendros taškų sumos);
- 143–117 ž. – atimami 2 taškai;
- 116–90 ž. – atimami 3 taškai;
- < 90 ž. – užduotis vertinama 0.

Pastaba vertinant rašymo testo užduotis: Pasikartojančios to paties tipo klaidos laikomos viena klaida.

TRANSCRIPTS

(Klausymo testo tekstai)

Part 1**Example (0)****Woman:** Ruby's Restaurant, how can I help?**Man:** Hi, can I book a table for six for Saturday at 7.30?**Woman:** I'm afraid we're fully booked for Saturday, but what about Sunday?**Man:** No, I'm afraid that's no good – it's for my dad's birthday celebration.**Woman:** One other option would be to come at lunchtime on your father's birthday instead.**Man:** I guess that would work. He uses a wheelchair; do you have disabled access?**Woman:** Yes, there's a ramp and lift. I can seat you near the entrance too.**Man:** That'd be great. Oh, and we're bringing our toddler.**Woman:** No problem. We can arrange a highchair with long legs and a tray. Any dietary requirements?**Man:** My sister used to be completely vegan but now eats fish.**Woman:** No problem.**ONE****Man:** My brother trod on my rod. I thought I'd need to buy a new one, but I've managed to repair it. I need some Wellington boots, but my mum said she'll get them. I can borrow my dad's nets, but I'm just lacking a box for keeping all the hooks I've collected. Why don't you come with me on Saturday?**Woman:** As long as I can use sweetcorn not worms as bait! I know some people think fishing is boring. Actually, sitting quietly by a tranquil lake waiting for a bite helps de-stress me, so I'd love to join you.**TWO**

Does your CV look empty? We've got the job for you! No experience necessary. As this job is quite physical, you'll get a good workout each shift, so you can skip the gym! If you have generous customers, you might be left some pocket money; especially if you look clean and tidy. Our app lets you select when to work according to your schedule and will be your main tool when out delivering parcels.

THREE

Good evening, this is your pilot once again. We're currently cruising at around 34,000 feet. We'll be entering a period of turbulence in about five minutes, so please return to your seats and fasten your seatbelts. As visibility is good, you can see the UK coastline. We apologise for the late departure of this flight, but we expect to make up good ground and land at our arrival destination as scheduled.

FOUR**Man:** What do you think of the last caller's views?**Woman:** People would appreciate his point about quick access to other cities if his language were more respectful; shouting rudely is unlikely to convince people of the benefits — not everyone wants a motorway outside their house.**Man:** Would you?**Woman:** Well, more roads means more cars. Higher carbon emissions hardly helps the local people, does it? Our Mayor supports the new motorway, arguing that more visitors would come and spend money with local businesses, but I think people would just drive past our town and completely avoid the shops.

FIVE

Having toned muscles has never been my target; I did cardio for physical stamina. I was 15 then. Even though I wasn't fond of kung fu movies, my mates copied the moves. But I wanted more. I'd read that martial arts can help us become self-reliant and resilient, so I took up the course. 10 years, a bunch of certificates and several minor injuries later, I got into an actual fight, but I just froze because my instructors hadn't taught me about adrenaline in combat. I realised that being a ninja was a utopian dream. I didn't want to cause any tension — my arguments to drift away were strong, despite my instructors persuading me to carry on.

Part 2**- Welcome, Rob. Please introduce yourself.**

- Well, I gave up teaching geography to become an adventurer. Changing career was a daring move. I do miss the students, but not marking homework on a wet Wednesday! I've covered over 50,000 miles on foot or by bike. My favourite expeditions were walking 10 million steps back home from Mongolia and cycling through northern Asia.

- Tell us about travelling.

- My best friend joined me for the first month of my last expedition when we managed not to get eaten by bears! You create fun memories, but when you are together 24/7, tensions are inevitable and friendships can become strained. Travelling with more people can absorb stress, but having too many ideas makes decision-making particularly challenging. Solo travel means relying on your own survival instincts, but there are safer and more efficient ways to discover self-trust.

- So are you some kind of ironman?

- I wish! People assume I need loads of courage, but just by looking at me, you can tell I'm no superman: I'm not particularly strong, brave, or heroic. You naturally get fitter during each expedition without even trying to maintain your physical stamina, but it's essential to have solid coping strategies to see you through any scenario. I've been able to get through all sorts of tough challenges and setbacks because I'm in a healthy mind space.

- But don't you need huge financial resources to make long trips?

- Of course you need to plan your budget and seek advice from experienced travellers. Listen to people but make your own decisions. Everyone who'd visited Japan told me to avoid it, as it's very expensive, but I realised that it can be cheap if you never buy anything you don't need! I lived off ramen noodles and spent just a few dollars a day and still had a great time! We tend to desire things that cost a lot, but in fact, there are lots of priceless experiences to be grateful for.

- You make it sound so easy! Tell us about how you handled a setback.

- Even though I'd planned meticulously and took tablets, I caught malaria. Just like heavy rainfall, we can't control when our health will fail. In just a few days I lost 10kg, and had to take almost a month off to recover. It messed up my plans, but it meant I could fix my bike and buy a video camera. If I hadn't done this, National Geographic wouldn't have bought the footage off me and made a TV series! Surprisingly, the setback turned out to be a bonus, although it didn't feel like it at the time.

- Thanks for sharing your experiences, Rob.

Part 3**Example 0**

To help my younger brother, I made some instructional cartoons about science by breaking down complicated concepts into bite-sized chunks. He put the animated videos on YouTube so his school friends could also watch them. Soon, start-ups noticed my presenting style and sent prototypes of their inventions for me to comment on. I try out the samples for a week and then share my impressions. While positive feedback is good marketing, constructive criticism helps companies amend their designs.

Speaker 1

I used to post about what I'd been playing that week. If I passed a certain level, I'd share the hidden cheat I'd found. Most original subscribers are still with me, even though my content has evolved. These days, I mostly post about how to get the most out of our gear, such as memory upgrades or cleaning the cooling fans to avoid lag.

Speaker 2

At medical school, you have to study hard and stay mentally fit. I decided to share my study techniques on YouTube, covering note-taking and effective revision. I've said all I can on education, and since I've started earning, I've recently moved into making videos about how to make money by buying shares in companies that support positive social change and match my moral principles.

Speaker 3

Look at me now and you probably wouldn't know that I suffered from bad acne. I started posting about how my diet affected my skin, as well as the facial creams that helped. I was surprised that other guys actually subscribed to my channel! My skin has cleared up, so posting about grooming products is no longer relevant these days. My videos are still aimed at male lifestyle issues, but exclusively from the perspective of psychological well-being.

Speaker 4

People often comment on my glowing complexion and ask me for advice, so a while back I decided to share a short tip of something I do every day to maintain a healthy visage. Surprisingly, people are interested! But I haven't always done this. My early videos didn't get many hits. Now it's clear that the sound quality and content must have been terrible, and I'd rant for well over 40 minutes trying to give tips on how to make money – oops!

Speaker 5

It's only since I've been making videos for undergraduates that my channel has found its niche and taken off. I deal with budgeting and scholarships, or how to land a decent graduate job. Initially, my channel lacked focus; I'd post about anything that interested me: beauty regimes, tips for mental well-being, gaming, or buying stocks... You name it — I probably YouTubed about it!

Part 4

Writing systems have always reflected available technologies. Ancient scripts featured triangles, lines, and angular shapes. Now, even those who are not artistically talented can easily communicate using pictorial symbols. Emojis help communicate ideas and allow humans to express themselves. But the key issue is they don't necessarily allow messages to be communicated successfully. There isn't a standard way to use emojis and a string of emojis to one person might mean something completely different to another person. If an emoji replaces a word in a sentence, people comprehend it without issue. If an emoji that doesn't make sense is added to a sentence, we spend more time trying to make sense of it, just as with nonsensical words.

Consider what happens when emojis stand on their own without text, like words in a sentence: they are harder to comprehend. For example, Fred Benenson's translation of 'Moby-Dick' by Herman Melville into emoji-only sentences, is both an incredible work and an impossible read. While emojis can stand in well for concrete nouns such as kiwi and cat, they're inadequate at grammatical concepts such as verb tense, prepositions, and pronouns. Linguists generally agree that these limitations mean emojis will never replace language. But it is also true that emojis aren't debasing the language – they are boosting and enriching it.